

1 SKYRIUS. EFEKTYVAUS NUOTOLINIO MOKYMO PRINCIPAI

TIKSLAS

Esminių
efektyvaus
nuotolinio
mokymo
principų
pristatymas

IMONED Konsorciumas

Klaudia Miśkowitz
ARID Asociacija

1 SKYRIUS. Efektyvaus nuotolinio mokymo principai

1.1. Ar tradicinis mokymas įmanomas e.mokymuose?

Tradicinis ir internetinis mokymas labai skiriasi. Toliau pateiktoje lentelėje pateikiami svarbiausi skirtumai.

Tradicinis mokymas	Internetinis mokymas
Stacionarus - mokytojai ir mokiniai susitinka tam tikroje vietoje ir tam tikru laiku.	Nuotolės - mokytojai ir mokiniai dirba iš namų, tuo pačiu laiku arba ne.
Bendras darbas - mokiniai turi galimybę susitikti klasėje ir lengvai bendradarbiauti (mokymosi vieni iš kitų stilius)	Dirbama savarankiškai - kiekvienas mokiniš dirba pats, bendradarbiauti sunkiau (savarankiško mokymosi stilius)
Platus mokinių ir mokinių bendravimas su mokytoju	Ribota sąveika
Informacijos šaltinis: dažniausiai mokytojas	Informacijos šaltinis: daugiausia internetinė medžiaga
Nustatytas mokymosi tempas - pagal grupės poreikius apskritai	Lankstus mokymosi tempas - pagal konkretaus mokinio poreikius (mokiniai užduotis atlieka savo tempu)

Žemiau pateikta lentelė iliustruoja, kad kai kurie skirtumai tarp šių dviejų pamokų vedimo būdų yra neįveikiami. Ekranas niekada nepakeis realios sąveikos. Kita vertus, yra daug metodų, kaip mokymąsi internetu paversti interaktyviu ir bendradarbiaujančiu. Kai kuriuos tradicinio mokymo metodus galima pritaikyti skaitmeninei aplinkai. Pavyzdžiui, darbą grupėse galima organizuoti suskirstant mokinius į grupes. Tačiau tradicinis mokymas negali būti tiesiog perkeltas į skaitmeninę aplinką, kuri turi savo reikalavimus ir galimybes. Pavyzdžiui, mokytojas negali per daug kalbėti, nes mokinių dėmesys prie kompiuterio negali ilgai išlikti sutelktas.

1.2 Kaip paversti nutolusį mokymą efektyviu?

Naudojimas internetiniais ištekliais

Internete gausu geros medžiagos, kurią galima naudoti per pamoką. Norint rasti tinkamą medžiagą, kuri atitiktų pamokos poreikius, reikia laiko, tačiau tam laiko skirti verta. Jei vesti paskaitą nėra tinkama, turite rasti kitų būdų, kaip pateikti mokomąjį turinį. Vaizdo įrašai, paveikslėliai, mokomieji plakatai - visos šios priemonės yra nuostabios idėjos, padedančios įdomiai, patraukliai, dažnai juokingai pateikti žinias. Taip

pat yra daugybė programėlių, kurios gali padėti klasės veikloje. Dirbdami grupėse galite naudoti Padlet (padlet.com), naudodamiesi Canva (canva.com) galite paruošti nuostabų plakatą arba paprašyti mokinių paruošti savo namų darbų grafiką.

leškant internetinių šaltinių svarbu prisiminti, kad ne kiekviena medžiaga yra patikima. Rekomenduojama prieš pamoką patikrinti turinį ir naudotis patikimais šaltiniais.

Vertinimas yra svarbu

Harvardo universiteto atliktų tyrimų rezultatai (Reuel, 2013) vienareikšmiškai rodo, kad internetinė pamoka yra daug veiksmingesnė, kai mokinių žinios tikrinamos testais ir kitomis vertinimo formomis. Nuotolinis mokymasis susijęs su minčių klaidžiojimo reiškiniu - mokiniai negali sutelkti dėmesio, net jei klausosi. Nepakanka pamoką padalinti į mažesnes dalis, naudoti įvairių rūšių priemones ar daryti pertraukas. Tyrimai rodo, kad mokiniai labiausiai susikaupia, kai žino, kad jų žinios bus patikrintos per trumpą laiką (testų kas savaitę nepakanka). Tikrinimas padeda išlaikyti dėmesį, efektyviau užsirašyti ir geriau įsiminti žinias.

Testavimas gali būti įvairių formų. Galite naudoti "Google" formas, kad sukurtumėte viktoriną. Su mokiniais galite žaisti "Kahoot" (kahoot.com). Galite užduoti klausimus. Testavimas nebūtinai turi būti ilgas. Pamokos viduryje gali būti 3 klausimai, o pabaigoje - dar trys. Tai labai pagerins mokinių dėmesį.

Nuolatinis grįžtamasis ryšys

Grįžtamasis ryšys yra svarbus tiek tradicinio, tiek nuotolinio mokymosi metu. Tačiau e. mokymosi atveju jis atlieka daug sudėtingesnę funkciją. Nuotolinis mokymasis palieka mokiniui mažiau galimybių ištaisyti klaidas. Todėl jiems reikia reguliaraus grįžtamojo ryšio, kad būtų galima nustatyti, kokius įgūdžius ir kompetencijas jie turi tobulinti. Antroji grįžtamojo ryšio funkcija - padėti mokiniams pajusti ryšį su mokymosi bendruomene ir mokytoju. Taip pat didėja mokinių motyvacija, kai jie žino, kad mokosi ne patys, o kartu su kitais žmonėmis, ir kai gauna grįžtamąjį ryšį apie tai, ką reikia tobulinti.

Grįžtamojo ryšio teikimo būdų yra daug. Mokytojas gali pateikti pastabų per pamoką, parašyti namų darbų įvertinimą, duoti patarimų, kaip tobulinti tam tikrus įgūdžius. Puiki idėja - leisti mokiniams teikti grįžtamąjį ryšį vieni kitiems. Tai gali būti atviros diskusijos arba diskusijų lentoje užrašytų patarimų forma. Tarpusavio grįžtamasis ryšys turi daug privalumų: mokiniai turi permąstyti problemą, įsigilinti į mokymosi metodiką, paskui savo atradimą suformuluoti sakiniiais, ypatingą dėmesį skirdami tam, kad tai būtų malonu ir aišku.

Daugiau patarimų

- Labai svarbu bendrauti. Stenkitės kuo daugiau bendrauti su mokiniais. Renkite gyvus susitikimus, kurkite bendradarbiavimo veiklas, parodykite mokiniams, kad apie juos galvojate.
- Palaikykite ryšį su mokinių tėvais. Skatinkite juos stebėti savo vaikų darbą ir būkite pasirengę jiems padėti bei motyvuoti.
- Raskite geriausias skaitmenines priemones. Ne kiekviena priemonė tiks kiekvienai grupei. Nuolat nekeiskite priemonių, būkite nuoseklūs.

- Užtikrinkite savarankišką mokymąsi. Skatinkite mokinius mokytis naujų įgūdžių, patiems ieškoti informacijos. Galite padėti jiems išsikelti tikslus ir patarti, kur jie gali rasti informacijos, kursų ir įdomių priemonių.
- Motyvuokite mokinius. Nustatykite svarbiausius grupės tikslus. Dirbkite su mokinių savimotyvacija.
- Nepamirškite apie emocinį poveikį. Išreikškite dėkingumą, leiskite mokiniams pasidalyti savo jausmais apie mokymąsi. Skatinkite juos užrašyti savo patirtį ir idėjas.
- Skatinkite mokinius leisti laiką ne tik skaitmeninėje aplinkoje. Elektroninis mokymasis verčia juos daug valandų sėdėti prie kompiuterio. Svarbu pailsėti ir pakeisti aplinką (pasivaikščiojimai, sportas, knygos, draugai).

1.3. Aiškaus ir logiško mokymo kuros bei mokymo(si) medžiagos rengimo principai

Norėdamas parengti aiškų ir logišką turinį, mokytojas turi žinoti keletą didaktinių ir techninių taisyklių, susijusių su medžiagos rengimu ir jos pateikimo būdais.

1. Nepamirškite apie pamokos planą - logiška veiklų tvarka didina veiksmingumą (šis klausimas bus nagrinėjamas šios temos 2 skyriuje). Papasakokite mokiniams apie pamokos etapus, kad jie suvoktų mokymosi procesą.
2. Naudokite vaizdines priemones mokinių dėmesiui patraukti. Parenkite .ppt pristatymus, mokomuosius plakatus ir pan. Laikykitės šių taisyklių, kad vaizdinės priemonės būtų patrauklios:
  - Neperkraukite skaidrių per daug teksto. Rašykite šūkius, pavienius žodžius, svarbias frazes. Tai ne akademinis straipsnis!
  - Naudokite skirtingas spalvas svarbiausiai informacijai paryškinti. Naudokite kontrastus.
  - Nesuteikite raštuoto fono - jis trukdys sutelkti dėmesį į turinį.
  - Naudokite grafikus, lenteles, rodykles, kad turinys būtų vizualiai patrauklus.
  - Nepamirškite su tema susijusių paveikslėlių. Taip pat galite naudoti memuarus.
3. Vienos pamokos metu naudokite skirtingas priemones. Užduot skaitę paskaitą, parodykite mokomąjį filmą ir paprašykite mokinių atsakyti į klausimus, veskite diskusiją apie keletą punktų, leiskite mokiniams patiems ieškoti informacijos, o tada užrašykite išvadas bendroje lentoje (pvz., "Palet"). Nepamirškite apie jų žinių ir įgūdžių vertinimą.
4. Visada komentuokite mokiniams rodomą turinį. Vien paveikslėlio nepakanka - pasinaudokite juo kaip pagalbine priemone ką nors paaiškinti, pridėkite prie jo keletą klausimų, parenkite užduotį.
5. Suteikite mokiniams galimybę užduoti klausimus ir diskutuoti. Suplanuokite tai pamokos tvarkaraštyje. Jei nežinote atsakymo, nepamirškite jo surasti vėliau ir pranešti mokiniams.
6. Apibendrinkite pamokos dalis ir pateikite apibendrinamuosius klausimus.

Šaltiniai

- Burdstahler, S. (n.d.). *20 Tips for Teaching an Accesible Onlince Course*. Do.It. <https://www.washington.edu/doi/20-tips-teaching-accessible-online-course>
- Capek Tingley, S. (n.d.). *Teaching Strategies for the Remote Classroom*. HeyTeach!. <https://www.wgu.edu/heyteach/article/teaching-strategies-remote-classroom1906.html>
- Caroline (2020). *Online learning vs traditional learning: and the winner is...!*. EasyLMS. <https://www.easy-lms.com/knowledge-center/lms-knowledge-center/online-learning-vs-traditional-learning/item12530>
- Making Material Clear*. (n.d.). CTE.KU. <https://cte.ku.edu/making-material-clear>
- Reuel, P. (2013). *Online learning: it's different. Varying lectures with tests improves attention, note-taking, and retention*. The Harvard Gazette. <https://news.harvard.edu/gazette/story/2013/04/online-learning-its-different/>
- Tips for effective distans learning*. (n.d.). Khan Academy. <https://www.khanacademy.org/khan-for-educators/indiacourse/xb6e0f5a42f01e035:get-started-with-khan-academy-eng/xb6e0f5a42f01e035:distance-teaching-and-learning-with-khan-academy/a/tips-for-effective-distance-learning-with-khan-academy>